1845.

No. 68.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 26 AUGUSTUS.

NOTIFICATIE.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van *Friesland*.

Gezien Art. 4, van Zijner Majesteits besluit van den 1 Maart 1831, no. 14.

Maakt, door deze bekend, dat de door de Algemeene Rekenkamer gearresteerde Rekeningen en Verantwoordingen van den Heer Administrateur van 's Rijks Schatkist, wegens de Ontvangsten en Uitgaven, betrekkelijk de Provinciale Fondsen, over den Jaargang 1842, diensten 1840, 1841 en 1842, met de daartoe betrekkelijke begrootingen, gedurende *Veertien* dagen, in te gaan met den 29 Augustus aanstaande, ter Provinciale Griffie, ter inzage van een ieder Ingezeten zullen worden nedergelegd.

En, ten einde hieraan de vereischte publiciteit te geven, zal deze in de *Leeuwarder* Courant worden geplaatst.

Leeuwarden, den 23 Augustus 1845. *De Staatsraad, Gouverneur,* VAN SIJTZAMA.

BEKENDMAKING.

Om reden van eene hoogst noodige herstelling of vernieuwing aan de zoogenaamde *Kaatsveldsbrug*, over de *Harlinger Trekvaart* bij *Franeker*, in den grooten weg van *Leeuwarden* naar *Harlingen*; zal van af Zondag morgen den 31 dezer, dadelijk na den overtogt der Diligence op de Stoomboot te *Harlingen*, tot den daarop volgende Dingsdag namiddag, den 2 September, vóór de weder aankomst van gemelde Diligence; de passage over de genoemde *Kaatsveldsbrug*, geheel afgesloten en gestremd zijn. — Waarvan bij deze aan de belanghebbenden de noodige kennisgeving wordt gedaan.

Leeuwarden, den 23 Augustus 1845. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

Koninklijke Nederlandsche Loterij.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van *Vriesland*, brengt, bij deze, ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Heere Minister van Financiën, bij resolutie van den 21 Augustus 1845, afdeeling Registratie en Loterijen, is bepaald, dat de Loten der 196ste Koninklijke Nederlandsche Loterij, gedurende de *tweede* week der trekking van de vijfde of laatste Klasse, beginnende op Maandag den 25 Augustus 1845, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

BIJ VERKOOP.		BIJ VERHURING.	
Geheele Loten	*f* 76,00.	Geheele Loten	*f* 30,00.
Halve	- 38,00.	Halve	- 15.00.
Vijfde	- 15,20.	Vijfde	- 6,00.
Tiende	- 7,60.	Tiende	- 3,00.
Twintigste	- 3,80.	Twintigste	- 1,50.

Leeuwarden, den 23 Augustus 1845. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 22 Augustus 1845, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 9,25.
Van de *Rogge* per last . . . . » 213,00.

Leeuwarden, den 25 Augustus 1845. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

RUSLAND.

PETERSBURG, *den* 10 *Augustus*. In de streken van Sympheropol heeft de hitte in den laatsten tijd eenen onverdragelijken graad bereikt. De regen ontbreekt, waardoor alles verdort. In de kanalen en beken heeft men zoo laag water, dat de molens niet kunnen malen. De Tartaren vereenigen zich, na gedurende 3 dagen gevast te hebben, Vrijdags in de Moskeën, om gebeden te verrigten, verstrooijen zich daarop naar drie Onderscheidene kanten, en bidden Allah om regen.

DUITSCHLAND.

BONN, *den* 16 *Augustus*. Gisteren had alhier eene zitting van het Neder-Rijnsche genootschap voor natuur- en heelkunde plaats, welke door vele buitenlandsche geleerden werd bijgewoond. Onder deze telde men den beroemden *Berzelius*, uit Stokholm, prof. *J. G. Mulder*, uit Utrecht, enz. De hoogleeraar *G. Bischof* opende deze zitting met eene aanspraak, waarin hij de vreemde geleerden verwelkomde, en eene verhandeling over het ontstaan van het steenzout deed. Na hem voerden de hoogleeraren *Maijer*, *Berzelius* en *Argelander* het woord. Des avonds bleven de geleerden aan eenen vriendschappelijken maaltijd bij elkander.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 19 *Augustus*. Het stoomschip *Tay* is gisteren morgen te Southampton aangekomen met de West-Indische mail. De berigten, van de verschillende eilanden ontvangen, zijn van alle belangrijkheid ontbloot, behalve dat sommige bladen melding maken van eenige vrees, welke gekoesterd wordt nopens de discussie in het parlement, met betrekking tot de toelating van Cuba en Portorico-suiker tot lagere regten. Over het algemeen schijnt het weder op de eilanden fraai te zijn geweest; op Barbados was echter behoefte aan regen en men had met vreugde eenige buijen ondervonden.

De spoorwegen trekken op Jamaica de aandacht tot zich, en nu de locomotieven in werking zijn (tot het vervoer van materialen) staan de negers daarover verbaasd, zij begrijpen de werkende kracht niet. Men heeft korte afstanden afgelegd met eene snelheid van 50 mijlen per uur. Men verwacht niet dat de linie voor passagiers geopend zal zijn, zoo spoedig als men had verwacht, het werk vordert echter zeer snel.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 19 *Augustus*. De heeren *Seguier*, uit Parijs, en *Jobard*, uit Brussel, hebben zich tot de gouvernementen van Frankrijk, Engeland, Portugal, Spanje, Nederland, Belgie, enz. gewend, om octrooi te verkrijgen, wegens de uitvinding van een nieuw systeem van ijzeren spoorwegen, hetwelk eene volkomene revolutie in de constructie der ijzeren wegen en der locomotieven zal te weeg brengen.

— De gelukkige uitslag der zending van den heer *Rossi*, te Rome, heeft te weeg gebragt, dat andere landen zijne tusschenkomst in hunne verschillen met Rome hebben verzocht. Een brief uit Zwitserland meldt, dat hij reeds pogingen heeft aangewend, om den Paus te bewegen, tot terugroeping der Jesuiten. In de Spaansche verschillen heeft hij zijne bemiddeling aangeboden, en hij zoude Rome niet verlaten alvorens die zaak vereffend zij.

Van den 21*sten*. Gisteren hebben wij met een woord melding gemaakt van de verwoestingen, welke de orkaan van Dingsdag den 19den alhier veroorzaakt heeft. Ook uit andere deelen des lands heeft of verwacht men treurige berigten; maar niets zal wel in ontzettende verschrikkelijkheid die tijdingen evenaren, welke men hier gisteren middag uit Rouaan ontvangen heeft. Het *Mémorial* dier stad behelst daarvan een relaas, hetwelk in staat is, van ijzing de haren te berge te jagen. Een troost moet het nog geacht worden, dat de verwoesting niet door den eigenlijken orkaan, maar door eene bij denzelven ontstane hoos veroorzaakt is, wier werking zich uit haren aard over eene geringe breedte uitstrekt. Zie hier eenige trekken uit het hierboven bedoelde relaas:

Vijf minuten na half een ure 's middags is in de vallei van Monville, aan gene zijde van Déville, eene hoos ontstaan, die eerst het dak eener fabrijk, aan den heer *Rouf* behoorende, heeft weggenomen; vervolgens, zoo het scheen in haren voortgang krachten krijgende, velden, boomen en huizen verwoest heeft, en eindelijk op drie groote fabrijken gevallen is, welke zij als met den grond gelijk gemaakt heeft. Ongelukkiglijk was het juist het oogenblik, waarop er alles aan het werk was. In de eerste, bij den heer *Neveu*, waren 120 werklieden in de onderscheidene zalen bijeen; eer iemand naar buiten komen kon is het dak losgerukt en met de muren ingestort. De heer *Mare* had 70 man aan den arbeid; ook die fabrijk is even snel vernield. Bij den heer *Picquot* waren niet minder dan 180 arbeidslieden. Hier werd in de eerste plaats het dak weggenomen; alles vloog naar de uitgangen, maar snel waren deze verstopt en slechts eenige weinigen konden naar buiten geraken. Naauwelijks een jaar had de fabrijk gestaan, en toen zij gebouwd werd laakten velen den eigenaar dat hij, zoo men meende nutteloos, veel hechter bouwen deed, dan aan eenige der andere fabrijken in de vallei geschied was. De hoos heeft den schoorsteen, die 150 voeten hoog was, op eenige ellen afstands van den grond glad afgebroken en in de rivier geworpen. Daarna is de derde (*volgens onze Hollandsche telling eigenlijk de vierde*) verdieping met eene vreesselijke soort van juistheid als van het lager deel van het gebouw afgesneden en in de rivier gestormd geworden. De twee volgende verdiepingen zijn hierop ingestort, en zelfs van de ruimten gelijk den grond zijn de muren zoo volkomen gesloopt, dat daarvan, behalve eenige ellen aan de beide uiteinden, de eene steen niet op den ander gebleven is. Dit alles was het werk van minder dan twee minuten.

»Niets (dus vervolgt, na gezegd te hebben hoe van alle kanten hulp toesnelde, het *Mémorial*) evenaart het akelige schouwspel, hetwelk de drie hoofdtooneelen der ramp vertoonden. Machinen, weefgetouwen, ijzeren bouten lagen verbrijzeld, geweldig dikke stukken hout waren als strohalmen gebroken, zware roestaven in een gewrongen, en alles lag in een verwarden hoop onderéén.

»Midden in dien hoop zag men kleedingstukken, schoenen enz. onder vlokken katoen liggen; uit het puin staken armen en beenen naar boven; lappen vleesch hingen aan het ijzerwerk; hier en daar, uit met bloed gekleurde plekken, hoorde men gegil en gekerm opgaan. Nu en dan had men het geluk, een volwassene, een kind, als door een wonder onder balk of weefgestel beschut gebleven, behouden, soms ongekwetst, naar boven te brengen; maar meestal was het een van het ligchaam gescheiden arm of been, een lijk, dat men naar boven bragt, of wel een' nog levende, maar zoo deerlijk verminkte, dat de dood verre boven zulk een lijden te verkiezen was."

Het *Mémorial* verhaalt nu verder, hoe arbeiders, geneeskundigen, geestelijken toestroomden om redding of troost aan te brengen, hoe men uit de rivier diegenen opvischte die er met de bovenverdieping der fabrijk van den heer *Picquot* in geworpen waren, maar hoe, ondanks al dien ijver, men toch reeds de zekerheid heeft, dat het getal der bekende dooden 40 en dat der geketsten, die het grootendeels doodelijk zijn, bij de 100 bedraagt; de stoffelijke schade der drie fabrijken wordt op 620,000 francs begroot.

»Door eene dier schijnbaar grillige werkingen der natuur (zegt het *Mémorial* iets verder) waarvan onweders zoo vele voorbeelden opleveren, zijn de gebouwen niet in eene reeks, en als weggeveegd, ter neder geworpen; de hoos schijnt slingerende of zigzaagsgewijs te werk te zijn gegaan; zeer ligt gebouwde getimmerten zijn in de regte rigting tusschen de drie fabrijken overeind gebleven. In de lengte schijnt het verschijnsel zijne verwoestingen over eene ruimte van zes duizend ellen uitgestrekt te hebben. De gemeenten, die het meest geleden hebben, zijn le Houlme, Malauneij, Monville, Eslette, Clères en Anceaumeville." In geheel die rigting zijn vele boomen uit den grond gerukt of gebroken, menschen in de hoogte geligt en rijtuigen omgeworpen. Ook vee is gedood geworden.

»Onder de duizend episoden (ook dit willen wij nog uit het treurig relaas van het *Mémorial* overnemen), welke de ramp verzeld hebben, verhaalt men de volgenden: De heer *Picquot* was gaan wandelen toen de hoos ontstond; de wind werd hem te hevig, hij besloot naar huis te gaan, en toen hij zich daartoe omkeerde, zag hij zijne fabrijk niet meer; zij was een puinhoop.

»Men werkte onder dien, waarin het gebouw van den heer *Neveu* verkeerd was. Deze heer was binnens deurs gebleven, maar men poogde vruchteloos hem te vinden. Eindelijk hoort men zijn geschreeuw en wendt toen den reddingsarbeid daarhenen. Men vindt hem op de knieën en vuisten liggende, met den gekromden rug eenen last van puin ondersteunende, en onder hem, in de holte, welke zijn ligchaam vormde, zijne moeder, die vóór hem nedergevallen was en verplet of verstikt zoude geweest zijn, zoo hij haar niet met meer dan menschelijke inspanning en moed beschermd had. Beide zijn zonder ontrustende kwetsuren uit het puin gehaald, maar de aandoening van den heer *Neveu* was zoo sterk geweest, dat hij nog anderhalf uur na hunne redding geen woord kon uitbrengen.

»Men had, uit de verbrijzelde stukken der fabrijk van den heer *Mare*, de vreesselijk verscheurde lijken van twee jonge meisjes te voorschijn gebragt. Eene vrouw, die met verwilderd oog en hijgende boezem den arbeid bijwoonde, vliegt toe, herkent de overblijfselen voor die harer beide dochters, rent naar de rivier springt er in en verdrinkt zich."

NEDERLANDEN.

BREDA, *den* 20 *Augustus*. Behalve de aanzienlijke schade, welke door de aanhoudende hoogst ongunstige weersgesteldheid, ook in deze streken aan de veldvruchten in den laatsten tijd werd toegebragt, heeft men bovendien weder sedert eenige dagen te betreuren, dat, ten gevolge van het veelvuldig afkomend heide-water uit de provincie Antwerpen, gepaard met de veelvuldige zware regens, welke in den laatsten tijd zijn gevallen, de waterstand in de rivier de Mark en andere waterleidingen, weder tot zoodanige hoogte is gestegen, dat vele wei- en hooilanden in deze streken, en een niet minder aantal veldvruchten voor eenen geruimen tijd onder water gezet zijn, waardoor de landman zich nog van het weinige hier overig blijvende grootendeels beroofd ziet.'

Het zal alzoo geen betoog behoeven, hoe zeer algemeen wordt gehaakt naar het oogenblik, op hetwelk aan dezen zoo dikwerf terugkeerenden en meer en meer dreigenden hoogst treurigen staat van zaken, door de uitvoering van het aanhangige ontwerp tot het graven van een voldoend uitwaterings-kanaal, van hier op den Moerdijk, een einde zal kunnen worden gemaakt.

'sHERTOGENBOSCH, *den* 20 *Augustus*. Bij al de rampen, welke vooral de min gegoede klassen onzer maatschappij bedreigen, door het mislukken van een groot gedeelte van hetgeen, na het brood, het eerste voedsel des burgers is, door de toenemende, daaruitvolgende verhooging van de prijs der verdere levensbehoeften en door het steeds voortdurend ongunstig weder, dat op dat alles den nadeeligsten invloed moet en ook zal uitoefenen, worden wij nog door een anderen ramp bedreigd, die niet minder onheilspellend is: het water. Men schrijft ons gisteren uit Grave, dat het water in de laatste 24 uren 42 duim gewassen is en uit Maastricht is gemeld, dat indien de ijverige pogingen tot afkeering, die worden aangewend, niet met een gunstig gevolg mogten bekroond worden en geene verandering tot stand kwam, wij te 's Bosch en omstreken spoedig onder water zullen liggen. Het zal wel niet gezegd moeten worden, welke onberekenbare nadeelen deze noodlottige omstandigheid, indien de Hemel die niet van ons afweert, onvermijdelijk moet na zich slepen. Aan de peilschaal alhier stond heden ochtend het water 15 duim boven 0; dus is het in den afgeloopen nacht 12 duim gewassen.

Van den 21*sten*. Men heeft hier nadere berigten ontvangen nopens de verwoestingen, welke een vreesselijke orkaan den 19 dezer te Zevenbergen en omstreken heeft aangerigt. Het dak der Nieuwe Kerk is ingestort en heeft het plafond in deszelfs val medegerukt. Elf huizen zijn finaal ingestort; 66 zwaar beschadigd en 60 hebben ook, doch minder geleden. Drie menschen zijn bij de ramp omgekomen, behalve de andere schade aan goederen, vruchten en gewassen.

'sGRAVENHAGE, *den* 21 *Augustus*. Men verneemt dat HH. MM. de Koning en Koningin morgen de voorgenomene reis naar Luxemburg zullen aanvangen. Reeds is een gedeelte van Hoogstderzelver gevolg uit deze residentie vertrokken.

Van den 22*sten*. Heden avond ten zes ure is Z. M. de Koning, vergezeld van H. M. de Koningin naar Rotterdam vertrokken, werwaarts Z. K. H. de Prins van Oranje zich mede, een uur vroeger, begeven heeft. Morgen ochtend zullen H. D. van die stad de reis naar Luxemburg aanvaarden, en wel tot Koblenz met eene boot der stoomboot-maatschappij, en het Koninklijk stoomjagt *de Leeuw*. Van daar zal de reis per as, over Trier, enz., naar Luxemburg worden voortgezet. Na een verblijf aldaar van veertien dagen, zal H. M. zich naar Weimar tot H. D. Dochter begeven. Z. K. H. de Prins van Oranje wordt in

het begin van September sterng verwacht, om de wedrennen te Zandvoort bij te wonen. Tegen het einde dier maand zal Mevr. de Prinses van Oranje naar Stuttgardt vertrekken.

— De verwoestingen, door den storm van jl. Dingsdag te Zevenbergen aangerigt, zijn van veel treuriger aard dan de eerste berigten deden vermoeden. Dit voormaals zoo welvarende dorp is in een oogenblik des tijds voor een groot gedeelte verwoest. Eene geweldige hoos, uit het Z. W. ontstaan, is over hetzelve heen getrokken, en heeft in eene lange streek alles vernield, wat zij op haren weg ontmoette. Huizen en schuren werden in een oogenblik ter neder geworpen, boomen uit den grond gerukt en de brug over de haven liggende weggevoerd. In weinige minuten geleek de plaats naar een puinhoop, als had er eene aardbeving plaats gehad en men moest vreezen dat een aantal menschen onder het puin het leven verloren. Gelukkig is het getal der offers minder dan men bij eene zoo groote ramp scheen te moeten verwachten. Een kind is dadelijk onder het puin begraven, een timmermansbaas wordt nog vermist en een knecht is in de schuur dood gevonden.

Ook in andere streken van ons land heeft men omtrent de uitwerkselen van den zoo geweldigen stormwind, die in den avond van ll. Dingsdag opgestoken was en gedurende den volgenden nacht en dag heeft voortgeduurd, treurige berigten ontvangen. In de Stommeer, ten oosten van Aalsmeer gelegen en onder die gemeente behoorende, heeft eene windvlaag, die men er voor eene hoos gehouden heeft, kap, as, roeden en het verder getimmerte van den watermolen, door den molenaar *Tapsvoort* bemalen en bewoond, weggerukt en geheel den molen zoodanig geteisterd, dat hij genoegzaam vernield is. In het oosteinde van Aalsmeer zelf zijn voorts twee huizen omvergewaaid en is een derde beschadigd. Sommigen willen zelfs, dat er onder die gemeente zeven woningen beschadigd zouden zijn. De hoos was van een' geweldigen slagregen verzeld en dreef aan uit het zuid-oosten; er zijn eenige lieden, die meenen gezien te hebben, dat drie onderscheiden hoosen zich tot eene vereenigd hebben.

Onder Alphen heeft die hoos mede groote verwoestingen aangerigt. Op het Goudsche rijpad werd door dezelve eene brug losgerukt en op verren afstand geworpen; eene andere geheel vernield; verder eene bouwmanswoning vrij wat beschadigd en verscheidene zeer zware boomen op dezelve ontworteld en over elkander geworpen. Een scheepje in den Rijn, waarop de ouders en 3 kinderen zich bevonden, werd door haar omgekeerd en met de mast in de bedding der rivier, als het ware bevestigd; de ouders en 2 kinderen werden in den Rijn en onder het scheepje geworpen, die met veel moeite en na groote inspanning zijn gered, één kind echter, een meisje van 11 jaren, schijnt beneden in de schuit te zijn geweest en is daarbij ongelukkig omgekomen.

Over den Rijn gekomen, heeft de hoos de rigting van het kanaal onder Aarlanderveen gevolgd, is tusschen de zoogenaamde Nooreindsche- of Galgmolen, waarvan slechts eenige planken zijn losgerukt en welke zigtbaar stond te waggelen, en de sluis aldaar heengetrokken, en heeft zich toen met al hare kracht op eene binnen weinige jaren nieuw gebouwde bouwmanswoning, onder Oudshoorn, op de grensscheiding van Aarlanderveen, nedergeworpen, en de hooibergen, alsmede de gansche woning doen instorten. Het geheele gezin was in dezelve bijeen, doch is daaruit, zonder groot letsel, nog wonderbaar ontkomen. De bouwman *Hoogeveen*, ofschoon hij dankbaar moge zijn, niet met zijn gansche gezin verpletterd te zijn geworden, is voorzeker door deze ramp geruïneerd. Het getal boomen, welke óf ontworteld óf geschild zijn, is zeer groot; hier en elders zijn nog andere voorwerpen door de hoos opgenomen en op verren afstand nedergeworpen.

De Voorzienigheid kan men niet genoeg danken, dat de hoos over de bebouwde gedeelten der volkrijke gemeenten Alphen, Aarlanderveen en Oudshoorn, waar zij zoo nabij was, is heengetrokken; de schade en ongelukken waren anders niet te berekenen.

Het was een hoogst merkwaardig doch angstwekkend en vernielend verschijnsel, hetwelk veel gedruisch maakte, en als eene zware ronddraaijende rookkolom zich voordeed. De lucht was zeer zoel, geheel met onweder bezet, en ontlastte zich in zwaren regen en daarna in harden wind.

In een ander berigt leest men nog, dat er in het Steek bij het Goudsche rijpad twee woningen schrikkelijk zijn gehavend, dat er zes koeijen zouden zijn opgenomen en over korenlanden heen in andere weiden neergekomen, doch onbezeerd zijn gebleven. Dat voorts de woning van *Hoogeveen* zoo geheel verpletterd is, als men een steen onder eenen hamer vermorzelt; dat van eene andere woning de hooiberg is opgenomen en de kap nog niet was teruggevonden.

AMSTERDAM, *den* 19 *Augustus.* Zoo wij vernemen, is de plegtige inwijding van het Nieuwe Beursgebouw thans stellig bepaald op Woensdag den 10 September aanstaande; en mag men zich vleijen die plegtigheid met het bijzijn van Z. Maj. den Koning en de Prinsen van *Oranje* en *Alexander* te zien vereeren.

Van den 23*sten.* Wij zijn in staat de volgende bijzonderheden mede te deelen, aangaande de examina, welke ingevolge het besluit van 23 Mei dezes jaars omtrent de toelating van studenten tot de Hoogescholen en Athenaea, door de te dien einde benoemde commissie te 's Gravenhage, sedert het begin dezer maand zijn afgenomen. De werkzaamheden van gezegde commissie spoeden namelijk ten einde, en wij haasten ons, aan de algemeene nieuwsgierigheid omtrent de inrigting en den uitslag dezer veelbesprokene examina te voldoen. Zoo als men weet, hebben deze examina in de zaal van het gebouw aan den Boschkant (ook het gewone lokaal der tentoonstellingen) plaats gehad. Een 160tal kandidaten hadden zich aangemeld; maar, zoo als wij vernemen, zijn eenige van hen niet opgekomen. Opdat zij niet te langen tijd zouden duren, waren de examina derwijze ingerigt, dat er elken dag een tiental jonge lieden te gelijkertijd, doch elk afzonderlijk, door een der zes examinatoren (aan afzonderlijke tafeltjes gezeten) konden geexamineerd worden. Hierdoor werd veel van het indrukwekkende en ontmoedigende, dat anders eene geheel vreemde commissie voor de te examinerenden moest hebben, weggenomen, daar het geheel meer den vorm verkreeg van eene zamenspraak, welke buitendien door de minzaamheid der examinatoren, die wij hebben hooren roemen, nog meer bemoedigend werd. Ten einde onpartijdigheid in het afnemen des examens te bevorderen, bleven de namen der candidaten voor de leden der commissie, behalve den president (die niet medeexamineerde) geheim, en werden zij alleen door nommers onderscheiden. Voor het overige werd het onderzoek, naar wij vernemen, met de behoorlijke naauwgezetheid en gestrengheid gedaan, ofschoon er in die vakken, welke men ingevolge de bepalingen van gezegd besluit, als nieuw bijgekomen en dus als meer vreemd voor de kandidaten bij deze eerste gelegenheid, mag beschouwen, meerdere toegevendheid werd gebruikt. Wat nu den eind-afloop dezer examina aangaat, moeten wij bekennen, dat dezelve aan velen ongetwijfeld alles behalve bevredigend zal toeschijnen. Van het geheele getal der geexamineerden is namelijk *omstreeks de helft afgewezen.* Voorzeker een aanmerkelijk verschil met hetgeen vroeger plaats had, toen men nagenoeg nimmer van weigeringen tot toelating hoorde. Hetzij deze ongunstige uitkomst voor velen, aan de meerdere gestrengheid en onpartijdigheid van de leden der commissie, of aan het vreemde en meer moeijelijke der examina moet toegeschreven worden, zeker is het dat men allezins de wijze hoort roemen, waarop zich de commissie van de haar opgedragen taak heeft gekweten. Moge zij in het volgende jaar even zoo goed zaamgesteld zijn! Ook hopen wij, dat het der regering moge behagen, eenige bijzonderheden, na geheelen afloop der examina, publiek te maken.

UTRECHT, *den* 20 *Augustus.* De Hooge Raad der Nederlanden, in Raadkamer vergaderd, heeft op den 18 Julij jl. een allerbelangrijkst arrest gewezen in eene zaak, welke alhier voor het Geregtshof in Raadkamer heeft gediend, en waarin eene beslissing door het Hof is gevallen, waartegen zich de procureur-generaal bij hetzelve in cassatie had voorzien.

Het Hof had namelijk verklaard, dat er *geene* termen aanwezig waren tot teregtstelling van vier beklaagden, de eerste student in de regten aan de hoogeschool alhier, thans voortvlugtig, de tweede rentmeester van 's Konings domeinen te Soestdijk, de derde zonder beroep en de vierde gepensioneerd eerste luitenant der kavallerie, die beklaagd waren, de eerste ter zake van het moedwillig en met voorbedachten rade toebrengen eener verwonding, waaruit eene ziekte en beletsel om te werken van meer dan twintig dagen is ontstaan, de tweede, derde en vierde ter zake van medepligtigheid aan dat feit. Het Hof had evenwel in facto aangenomen dat uit het onderzoek, voor de Regtbank alhier plaats gehad hebbende, voldoende was gebleken, dat de eerste beklaagde aan Jonkheer *W. F. van Herzeele*, door middel van eenen sabel eene wonde aan den regterarm had toegebragt, welke ten onmiddelijken gevolge heeft gehad, dat dezelve den volgenden dag tot sparing van het leven is moeten worden afgezet, terwijl uit de feitelijke beslissing van het Hof mede volgde, dat die wonde *niet* bij toeval was veroorzaakt, maar ten gevolge van een te voren tusschen den eersten bekl. en den verwonde beraamd plan om elkander met wapenen aan te vallen (*duel*). Desniettegenstaande oordeelde het hof, dat op deze daad geene strafbepaling van het nog in werking zijnde wetboek van strafregt zoude toepasselijk zijn, omdat die daad was gepleegd in een *tweegevecht*, met nakoming van de voorwaarden daaromtrent vooraf met onderling goedvinden tusschen den eersten bekl. en den gewonde bepaald.

De Hooge Raad heeft die leer vernietigd, tegelijk met het in cassatie aangevallen arrest, voornamelijk op grond: dat de wetsbepaling van art. 309 en 310 Wetb. van strafregt in de meest algemeene en volstrekte bewoordingen is vervat en dat daarvan nergens uitdrukkelijk het geval wordt uitgezonderd, dat de wonde in een tweegevecht is toegebragt, terwijl hetzelve evenmin als door de wet ten deze stilzwijgend uitgezonderd kan worden beschouwd; dat alleen *bij de wet* (art. 327 en 328 C. P.) zijn uitgezonderd en voor niet strafbaar gehouden de gevallen, dat de verwonding door de wet of door het wettig gezag wordt bevolen of wanneer dezelve door noodzwang of wettige verdediging van zich zelven of van een ander wordt geboden; dat met deze twee gevallen niet kan worden gelijk gesteld dat, wanneer twee personen zich de bevoegdheid aanmatigende, om, in strijd met de openbare orde, zich zelf regt te verschaffen wegens eene wezenlijke of vermeende beleediging, eene overeenkomst aangaan, waarbij zij willekeurig over hun ligchaam, ja zelfs over hun leven beschikken, en dat, *indien al eene zoodanige overeenkomst zelve door de wet niet wordt gestraft, hieruit* GEENSZINS *kan worden afgeleid, dat de daden, welke daarvan het gevolg zijn, ofschoon in het algemeen strafbaar naar de wet,* UIT HOOFDE DIER OVEREENKOMST, STRAFFELOOS *zouden moeten worden gedoogd;* — dat, zoo in *Frankrijk* in 1791 de speciale wetgeving op het tweegevecht is afgeschaft, en hetzelve ook bij het latere wetboek van 1810 niet weder onder de bijzondere misdrijven is opgenoemd, *hieruit niet volgt*, dat tegen eene verwonding of doodslag, in tweegevecht begaan, niet door dat wetboek zoude zijn voorzien, daar het zich niet laat aannemen, dat in eene welgeordende maatschappij het aan burgers zoude kunnen geoorloofd zijn om elkanderen te verminken of te dooden, maar dat men daarentegen hieruit het besluit moet trekken, dat die daden zijn gevallen onder het bereik der algemeene bepalingen van het strafregt, gelijk zulks dan ook bij gelegenheid der aanbieding van het wetboek van strafregt van 1810, aan het wetgevend ligchaam in Frankrijk door hem, welke bij die gelegenheid het woord voerde, uitdrukkelijk is verklaard. De Hooge Raad heeft wijders de daden van het bijstaan als secondes der beide partijen, het overbrengen der uitdaging, en het bezorgen der wapenen als strafbare medepligtigheid beschouwd. De beklaagden zijn dien ten gevolge naar de openbare teregtzitting van het hof verwezen.

GOES, *den* 21 *Augustus.* Het kwaad in de aardappelen heeft zich, volgens ingewonnen berigten, in ons eiland nog algemeener verspreid, doch de aangetaste planten niet geheel vernield. Er zijn hier nog weinige struiken geheel verrot, en men heeft geene velden behoeven om te ploegen. Er is zelfs hoop, dat het bederf niet verder zal doordringen. De regen schijnt weldadig gewerkt te hebben, en waar men kalk met asch of zand vermengd gestrooid heeft, is zulks heilzaam bevonden.

De vrees voor volslagen wanoogst en gebrek van dit hoofdvoedsel wijkt alzoo. Doch niettemin zal men slechts op een half gewas kunnen rekenen. Er zal geen genoegzame voorraad zijn. Daarom hebben sommigen de heilzame voorzorg gebruikt, om hunne daartoe thans geschikte landen met knollen te bezaaijen, welke nog groeijen kunnen. Hierdoor zoude men voor de armen eenige tegemoetkoming hebben, en door de rapen de aardappelen kunnen aanvullen. Een mengsel van beide geeft toch een gezond voedsel.

TIEL, *den* 20 *Augustus.* Het natuurkundig gezelschap alhier, onder de zinspreuk Ars æmula naturæ, hield ll. Vrijdag eene vergadering, op een klein buiten van haar medelid, den heer Notaris *van Everdingen*, alwaar door den heer *J. C. Kemp van Ee* proeven genomen werden, om buskruid onder water, op verre afstanden, door galvanische electriciteit aan te steken, en werden hiertoe zes Ned. oncen buskruid en ruim 140 ellen koperdraad gebezigd; welke proeven volkomen gelukten, niettegenstaande zij bewerkt werden met een klein graphit-toestel. Hieruit blijkt dus de mogelijkheid, dat men zonder gevaar, deze proeven in het groot zoude kunnen doen, om mijnen of ijs te doen springen.

— Daar de hier opgerigte onderlinge Vee-verzekering, zoo men durft zeggen, schijnt toe te nemen, is men er op bedacht geworden, om nog eene tweede onderlinge Vee-verzekering tot stand te brengen, en op een geheel andere schaal, welke oneindig meer in het belang van den Veehouder zal zijn, en door de vermogendste Ingezetenen zal worden bestuurd. Deze verzekering zal alleen strekken ten voordeele van den geringen Veehouder en geheel bevrijd zijn van die zoogenoemde administratie-kosten (60 Cts.)

ZWOLLE *den* 21 *Augustus.* De staten dezer provincie zijn heden buitengewoon vergaderd geweest tot het verkiezen van een lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ter vervulling der vacature, welke door het overlijden van den Heer *J. H.* Graaf *van Rechteren* ontstaan, en door het bedanken van den heer Mr. *J. Cornelissen*, die in deszelfs plaats benoemd, was blijven bestaan. De staten hebben bij eene eerste stemming, met 31 stemmen van de 54 aanwezige leden, den Heere *J. C.* Baron *van Haersolte van Haerst* benoemd. De gekozene heeft zich de benoeming laten welgevallen.

Voorts is door den heer Gouverneur herinnerd aan het vroeger in deze vergadering behandeld voorstel omtrent den aankoop van de Dedemsvaart voor rekening der provincie, hetwelk toenmaals hoofdzakelijk gestuit was op de moeijelijkheid, gelegen in de korte betalings-termijnen, welke de voorwaarden van verkoop gesteld hebben. Z.H.E.G. berigt, dat inmiddels een aanbod is ingekomen, waardoor deze zwarigheid zoude worden opgelost. Bezield door de gedachte aan het belang dezer provincie, heeft Z.H.E.G. magtiging verzocht van Z. M. den Koning om dien zaak in deze vergadering te behandelen.

De griffier doet voorlezing der magtiging. Dien ten gevolge wordt dit onderwerp thans ter tafel gebragt.

SNEEK, *den* 23 *Augustus.* De onaangename teleurstelling, welke de storm van jl. Woensdag deze stad en de duizenden bezoekers van de jaarlijksche Hardzeilpartij veroorzaakte, werd heden ruimschoots vergoed door heerlijk weder en eene frissche koelte. Onder begunstiging daarvan is dat schoone volksfeest heden gehouden en in de beste orde afgeloopen. Voor ieder der vier soorten van schepen was eene fraaije zilveren zak-tabaksdoos als prijs opgehangen. Zij werden behaald: voor den *eersten* rang: de Veerschepen en Snikken, tien in getal, met het Veerschip van *H. P. Sipma* te *Woudsend*; voor den *tweeden* rang: de groote Jagten en Booten, drie in getal, met de Boot van *W. T. Zandstra* te *Sneek*; voor den *derden* rang, de Middelbooten, vijf in getal, even als in het vorige jaar met de Boot van *Ale Olij* te *Sneek*, die al zijne medeдingers verre achter zich liet; en voor den *vierden* rang: bestaande uit vier Sprietbootjes, met het Bootje van *S. K. Nijdam* te *IJlst*, die daarmede nu drie achtereenvolgende jaren overwinnaar is gebleven.

In weerwil van het uitstel, was de luister van dit fees, weinig minder dan in de laatste jaren, en waren er ook nu verscheidene Heeren uit Holland met hunne fraaije Boeijers overgekomen om hunne belangstelling in dezen feestelijken watertogt te betoonen. Het getal toeschouwers moge nu niet zoo groot geweest zijn dan vroeger, toch was het gansche vaarwater ook nu weder als bezaaid met schepen, die op sommige plaatsen een volkomen mastbosch vertoonden.

Omstreeks zeven uur kwam het groote schip der Directie met de vier overwinnende schepen achter zich en allen rijk met vlaggen en wimpels opgetooid, onder muzijk en gejuich aan de stad, en werden daarna de prijzen uitgereikt.

AMELAND, *den* 21 *Augustus.* Door de storm welke alhier sedert gisteren avond woedt, zijn de Zomerweiden des Eilands, benevens de onbedijkte hooilanden van Nes en Buren ten eenenmale door Zeewater overstroomd, waardoor eene aanzienlijke hoeveelheid hooi, of weggedreven of bedorven is, welk laatste mede het geval is met de Zomerweiden, als zijnde thans voor eenen geruimen tijd voor de beweiding ongeschikt, ten gevolge waarvan het vooruitzigt van vele Veehouders weder even kommervol als na de overstrooming van den voorgaanden Zomer is.

Hebben de Veehouders op nieuw het gemis van Zeeweringen, niet minder hebben de Zeevarenden, zoo van hier als elders, het gemis eener veilige legplaats voor hunne Schepen, te betreuren; immers uit oorzake van dit gemis, hebben alhier dezen dag weder verschillende ongelukken plaats gehad. Het vaartuig van *Jan E. Visser*, te Hollum, liggende aldaar voor de reede, is in den grond gestoten en verbrijzeld, waardoor dezen schipper zich op eens van deszelfs middel van bestaan beroofd ziet.

De vaartuigen van *A. T. Tromp*, te Hollum en *C. C. Colmer*, te Nes, sloegen voor derzelver ankers weg, doch dreven gelukkig in de zomerweiden van gemelde dorpen, zonder groote schade te hebben bekomen. — Een uit zee gekomen, bij Hollum geankerd met traan beladen tjalkschip, sloeg mede voor de ankers weg, strande op de kruil, doch is met veel moeite met behulp van Visschers van Hollum, na zware lekkagie en andere schade bekomen te hebben, af en in veiligheid gebragt. — Overigens duiden de hier voorbij drijvende wrakken aan, dat er vele andere ongelukken in de nabijheid van dit Eiland hebben plaats gehad. — Van een dezer ronddrijvende wrakken, is door den schipper *J. F. Kleijn* van Ballum, liggende toen met deszelfs schip voor Hollum, de schipper *H. J. Prins* van Veendam gered, wiens met turf beladen Tjalkschip den afgeloopen nacht, op de Kimswerd bij Harlingen was verbrijzeld, waarbij deszelfs knecht is omgekomen. Deze ongelukkige schipper is te Hollum aangebragt en wordt aldaar ten huize van zijn lotgenoot *Jan E. Visser* voormeld, die ook tot zijne redding had medegewerkt, behoorlijk verpleegd.

BURUM, *den* 20 *Augustus.* Wat de aardappel-ziekte betreft, die omtrent zoo niet in alle plaatsen van ons Vaderland en Belgie is heerschende, is ook in onze streken tamelijk toegenomen, zoo dat die vrucht hier eene treurige oogst

doet denken. De aardappelen die goed lijken, doch waarvan de bladen slechts zijn aangedaan, bederven spoedig als zij eenige dagen uitgedold zijn geweest, hetwelk men hier reeds bij ondervinding ziet, zij rotten dan en zetten de deugdzamen al mede tot rotten aan, en verspreiden eene zeer onaangename reuk (de gekookte ijzonder), ook vindt men deze ziekte in andere vruchten, vooral peulvruchten; ongedierte verneemt men op hetzelve althans niet bijzonder, zoodat dit de oorzaak niet geacht kan worden te zijn. Ook de zet-aardappelen waren uitmuntend van de reeds aangedane stukken, ook op die stukken aardappelen waarvan men de zet of poot-aardappelen uitgezaaid zaad had aangekweekt zijn evenwel door die ziekte aangestast, zoo dat wij niet kunnen oordeelen welke de oorzaak dier ziekte zij, echter willen eenigen de oorzaak in den grond gezocht hebben om dat de wortel almede niet deugdt en als vervreten schijnt.

LEEUWARDEN, *den* 25 *Augustus*. De hooge Raad heeft beslist, dat eene stedelijke of gemeentelijke verordening, omtrent het toelaten of weigeren van *tapperijen*, binnen de stad of gemeente, niet strijdig is met de wet op het patent, maar wel degelijk tot de bevoegdheid der gemeente besturen behoort.

— De maatschappij van Nijverheid heeft eene gouden medaille uitgeloofd, voor het beste handboek over de *veengraverij in de hooge veenen*, bevattende al wat de behandeling der veen- en ondergronden betreft.

— Blijkens eene aankondiging van Burgemeester en wethouders van Winschoten en van Burgemeester en Assessoren der gemeente Beerta, zal er van af den eersten tot en met den vijfden September aanstaande, des voormiddags van 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 5 ure, ter griffie in de beide gemeentehuizen van Winschoten en Beerta gelegenheid bestaan, om deel te nemen in eene negotiatie groot *f* 50,000, tot bestrijding der kosten van aanleg van eenen kunstweg van Winschoten naar de Hanoversche grenzen. De negotiatie bestaat uit 100 aandeelen, ieder à *f* 500. De geld-opneming geschiedt tegen eenen jaarlijkschen interest van 3½ pCt. Het zal echter mede vrijstaan tegen eenen jaarlijkschen intrest van 4 ten honderd in te schrijven, hetwelk bij de inschrijving moet worden vermeld. De fournissementen geschieden in twee termijnen, als op 1° November 1845 en 1° Mei 1846, telkens de helft. De wederaflossing van het kapitaal zal bij wijze van uitloting geregeld worden, te beginnen met het jaar 1850, en zoo vervolgens jaarlijks op hetzelfde tijdstip. Tot zekerheid der aflossing van het kapitaal en voor de geregelde interest-betaling, zal de zuivere opbrengst des wegs verbonden blijven, en het ontbrekende door de beide gemeenten bijgedragen worden, met overleg en medewerking van heeren gedeputeerde staten der provincie Groningen.

— De Couranten hebben dezer dagen medegedeeld de aanschrijving, door de Saksische ministers, welke met de kerkelijke aangelegenheden in dat Rijk belast zijn, uitgevaardigd ten gevolge van de bewegingen, die zich in den laatsten tijd ook in de *Protestantsche* Kerk in Duitschland geopenbaard hebben. Nu lezen wij in de Saksische dagbladen, dat deze aanschrijving eene algemeene ontevredenheid heeft bewerkt, en er reeds op den 4 Augustus ll. een protest, door 400 burgers onderteekend, bij het Staats-ministerie *in Evangelicis* dien ten gevolge uit Crimmiszschau is ingezonden. Ook in andere steden van het Ertzgebergte worden protesten opgemaakt, die talrijke onderteekeningen bekomen. Ook te Leipzig is den 7 dezer eene vergadering van 700 personen gehouden, waarin mede besloten is tot het indienen van een protest. Het genoemde protest uit Crimmiszschau munt uit door krachtigen inhoud en ernstigen toon, is zeer merkwaardig en verdient ook bij ons bekend te zijn, weshalve wij hetzelve hier laten volgen:

»Door de in no. 178 der *Leipziger Zeitung*, later in het achtste stuk van het *Gesez und Verordungs-blatt*, gedane bekendmaking van den Staats-minister *in Evangelicis*, alsmede door de verordening der ministeriën van eeredienst en van binnenlandsche zaken van den 19 Julij 1845, betreffende het verbod van vereenigingen en vergaderingen, welke de strekking hebben, de geloofsbelijdenis der Augsburgsche confessie te onderzoeken of aan te vallen, gevoelen wij ons als Protestanten en als staatsburgers diep gekrenkt. Als Protestanten gevoelen wij ons gekrenkt, omdat in deze bekendmaking het innerlijke, het wezen van het Protestantisme is aangegrepen. Dit bestaat naar *Luther's* woord, in vrije navorschingen van de Schrift. Dit wil men ons verbieden, en in plaats daarvan wil men ons dwingen, eene geloofsbelijdenis tegen wil en dank aan te nemen, die voor meer dan 300 jaren naar de behoeften van dien tijd begrepen en in verband met de toenmalige politieke verhoudingen opgesteld is, en bij de afkondiging waarvan nergens uitdrukkelijk gezegd werd, dat zij ten eeuwigen dage voor de Protestantsche Christenheid verbindend zoude zijn, maar alleen dat zij de uitdrukking zoude bevatten van datgene, wat men toen ter tijde geloofde.

»Hierdoor werd de bovenvermelde grondstelling ook in de Augsb. geloofsbelijdenis staande gehouden, en aan de enkele even als aan de gezamenlijke Protestanten het regt gegeven, na te vorschen, het oude te verwerpen, het nieuwe aan te nemen. En dit konde ook niet anders zijn. De grondleggers van het Protestantisme, de stellers van die geloofsbelijdenis, konden niet op het oog hebben, de Christenheid van den Paus te bevrijden, om zich zelven daardoor tot Pausen, niet alleen voor den tijd van hun leven, maar voor alle latere tijden te maken, waardoor zij zouden streven, om hunne geloofsbelijdenis als een geloofsjuk op te dringen aan de Protestanten van alle latere eeuwen. Evenzeer staat de bedoelde bekendmaking in tegenspraak met het Protestantisme.

»Wij verklaren, dat wij in de Augsburger geloofsbelijdenis veel vinden, wat wij niet gelooven kunnen; wij verklaren, dat wij ons niet zullen laten dwingen, om dit te gelooven, noch ook, om dit geloof, tegen onze overtuiging aan, te huichelen; — indien de Koninklijke Saksische ministeriën hunne poging, om de verouderde geloofsbelijdenis tot eiken prijs vast te houden, met geweld willen doorzetten, en zoo eene Koninklijke Saksische geloofsleer, en eene Koninklijke Saksische Kerk willen vestigen, zoo zullen wij ons genoodzaakt zien, ons van alle gemeenschap met deze religiepartij, die wij niet anders dan met den naam van sekte kunnen bestempelen, verre af te houden.

»Maar de bedoelde bekendmaking en verordening krenkt ook onze grondwettige regten. De grondwet waarborgt ons de vrijheid van het geweten. Dit stemmen de ministers ook toe, maar zij voegen er ook bij, dat de tegenwoordige strekking in de Protestantsche Kerk de grenzen der gewetensvrijheid overschrijdt. — Zonder nu de vraag aan te roeren, of begrensde gewetensvrijheid nog gewetensvrijheid, en niet veeleer een toegeeflijke geloofsdwang moet genoemd worden, zoo kunnen wij in geen geval andere grenzen erkennen, dan die der wet. De grondwet zegt niets van deze grenzen, zij waarborgt ons *volledige gewetensvrijheid* en derhalve *vorderen* wij, met de grondwet in de hand, volle en onbeperkte gewetensvrijheid van de ministers, die in allen gevalle onbevoegd zijn, om, strijdig met de grondwet, de volledige gewetensvrijheid in eene beperkte te veranderen. Hebben wij als Protestanten en als staatsburgers het regt, om te gelooven en niet te gelooven, wat ons onze overtuiging zegt, en om vrij en openlijk voor dit geloof uit te komen, zoo kan ons ook niet verboden worden ons met geloofsgenooten over onze overtuiging te onderhouden, onze denkbeelden te wisselen, dezelve gemeenzaam te onderzoeken en te toetsen, en ons wederkeerig verstandiger en kundiger te maken. Een verbod van vergaderingen tot dit doel is echter te meer ongeoorloofd, omdat het zoowel uit den aard der zaak als naar de ondervinding der geschiedenis volstrekt ondoenlijk is, eene geesterijke rigting door maatregelen van geweld te keeren. Is ons streven onzuiver en ondermijnt het, het Christelijk geloof, men wederlegge ons met geestelijke kracht; kan men dit niet, zoo late men ons met vrede. — Diep doordrongen van het gewigt en den ernst dezer aangelegenheid, gedachtig aan onzen ouden eerwaardigen naam, en vol ijver voor de instandhouding onzer grondwettige regten, *protesteren* wij ten sterkste tegen de voormelde bekendmaking en verordening, en verklaren, dat wij ons met alle wettige wapenen tegen dezelve zullen verdedigen.

HOORN den 15 Augustus

De breede kerkeraad der Hervormde Gemeente alhier heeft, ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van ds. *H. L. Oort*, naar Delft, en voortdurende door het bedanken van ds. *J. Broedelet*, te Wijk bij Duurstede in hare vergadering van heden geformeerd het volgend alphabetisch gesteld twaalftal van Predikanten: dd. *V. J. Berkhout*, te Monster; *W. van Beuningen*, te Rossum; *H. A. G. Brumund*, te Vlaardingen; *C. L. Jungius* te Rijswijk; *A. W. Kamp*, te Nieuw Brongerga of de Knijpe; *W. F. L. Moltzer*, te Waalwijk; *J. B. Nijhoff*, te Spaarndam; *W. Opzoomer*, te Wadenoijen; *C. S. Adama van Scheltema*, te Colijnsplaat; *J. Wildschut*, te Brummen; *A. van Witzenburg*, te Boskoop, en *G. E. W. de Wijs*, te Jisp; en hiernit een zestal, bestaande uit dd. *van Beuningen*, *Moltzer*, *Opzoomer*, *Adama van Scheltema*, *Wildschut* en *de Wijs*.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 17 dito het kofschip *de Eendragt*, kapt. R. C. de Groot, van Droback. — Den 21 dito de kofschepen *de Goede Welvaart*, kapt. J. F. Peper, en *de Broeders*, kapt. H. J. Fijn, beide van Droback; het schonerschip *Fame*, kaps. W. Barfield, van Londen. — Den 22 dito het brikschip *Ernstatningen*, kapt. A. Albritzen, van Twedestrand; het schonerschip *Northam*, kapt. H. B. Disneij, van Londen.

Uitgezeild: Den 18 Augustus de kofschepen *Cornelia Catharina*, kapt. G. J. Korter, *Egbertus*, kapt. K. H. Bakker, *Arendina*, kapt. J. K. Brouwer, *Elisabeth Maria*, kapt. H. B. Drok; de smakschepen *de Goede Hoop*, kapt. P. E. Vos; *het Toeval*, kapt. C. D. Visser; het barkschip *Argo*, kapt. C. Haagensen het tjalkschip *Wilhelmina Hendrika*, kapt. J. G. Munneke en het kofschip *de Houthandel*, kapt. H. D. de Grooth, alle negen naar Noorwegen. — Den 19 dito de kofschepen 3 *Gezusters*, kapt. B. D. de Grooth, naar Noorwegen, 5 *Gezusters*, kapt. E. H. Oldenburger, en het schonerschip *Cornucopia*, kapt. W. Hughes, beide naar Engeland. — Den 22 dito de schonerschepen *Flora*, kapt. John Manning en *Friends*, kapt. W. Cousins, beide naar Londen; het kofschip *Leeuwarden*, kapt. K. W. Nieboer, naar Engeland. — Den 23 dito de kofschepen 3 *Gebroeder*, kapt. P. P. Dijkstra, naar Noorwegen, *de jonge Hendrik*, kapt. B. H. Plukker, naar Riga, *de Onderneming*, kapt. S. J. Dekker, naar Memel, *Elsina*, kapt. H. A. Brouwer, *de Willem*, kapt. J. J. de Boer, *Wilhelmina*, kapt. S. W. de Boer, alle drie naar Noorwegen, *Martha Alida*, kapt. K. H. Plukker, naar Londen en *Friso*, kapt. D. H. Duintjer, naar de Oostzee; het tjalkschip *Margaretha Gezina*, kapt. R. H. Stutvoet, naar Londen.

196STE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

1ste Lijst.	No. 16476, eene premie van *f* 1000. No. 7121, een prijs van *f* 1000.
2de Lijst.	Geene.
3de Lijst.	Mo. 1235 en 13441, ieder een prijs van *f* 1000.
4de Lijst.	Geene.
5de Lijst.	No. 13905 en 17723, ieder een prijs van *f* 1000.
6de Lijst.	No. 13688, een prijs van *f* 1250. No. 14301 en 9752, ieder een prijs van *f* 1000.
7de Lijst.	No. 7771, een prijs van *f* 1250.
8ste Lijst.	No. 8271, een prijs van *f* 5000. No. 18186, een prijs van *f* 2500. No. 17047, een prijs van *f* 1000. No. 6721, eene premie van *f* 1000.

Daar er tegenwoordig zoo veel van de aardappelziekte gesproken wordt, zoo kan ik niet nalaten hieromtrent mijne gedachten als Landbouwer mede te deelen. Men spreekt veel over het een of ander middel om de bladen der zieke planten te dooden, omdat er velen zijn die gelooven dat de ziekte uit de lucht komt en dan de daarnevens staande planten ook zouden dooden; evenwel kan dit geheel het geval niet zijn, daar de bladen en stengels niets anders uitwasemen dan zuurstof en het overvloedige water. Ook denken eenigen dat door het een of ander middel de aangetaste plant op nieuw zal herleven, doch dit kan ook geenszins het geval zijn, daar de plant niet zoo als het dier zenuwen heeft. — Naar mijn denkbeeld heeft de ziekte een geheel andere oorzaak, en dat wel de regen: de wortels (die bestaan uit cellen) nemen alles op wat hen in eenen natten toestand, toegevoegd wordt en geven datgene wat zij niet noodig hebben aan de cellen van de plant zelve; de zuurstof echter bij licht en het overvloedige water bij donker weder, hetwelk de cellen van zich geven moet noodzakelijk, daar de mondjes van de bladeren uitwazemen; daar nu de mondjes van de bladeren maar eene geringe hoeveelheid uitwazemen kunnen, zoo moeten deze, die de groote toevloed van het water en de zuurstof niet weerstaan kunnen, openspringen en daarna sterven. Wat de aardappel aangaat, waarvan de stengel zwart was, heb ik geen het minste ongedierte aan ontdekt, ook zag de aardappel er zeer gezond uit; zelfs aan den poter viel niets op te merken en de smaak was uitmuntend; ook heb ik aan het sterkemeel, waaruit de aardappel hoofdzakelijk bestaat en hetwelk ik Chimesch onderzocht heb, geene de minste verandering ontdekt. Zoodanige Landbouwers, die aardappelen hebben, waarvan het loof geheel vergaan is, moet ik aanraden, dezelve hoe eerder hoe liever te laten dollen; diegenen echter, die aardappelen hebben, waarvan het loof nog niet geheel vergaan is, om dezelve maar in den grond te laten blijven; daar naar mijn gedachten de stengel denkelijk op nieuw begint uit te spruiten.

Een Friesche Landbouwer.

De Prijs der BOTER te *Leeuwarden*, den 22 Augustus 1845, *f* 26,50 à *f* 28,50. KAAS *f* 16,00 à *f* 21,25.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw:*

LEEUWARDEN, Vrijdag den 22 Augustus 1845, *f* 28,50.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 23 Augustus 1845.

					Gebl.
NEDERLAND.					
Werk. Schuld	2½ pCt.	63¾	64		63⅞
Dito dito ...	3 »	77	77½		
Dito dito ...	4 »	100¾	101		100 13/16
Amort.-Synd.	4½ »				
Dito dito. .	3½ »	93½	93¾		93⅝
Handel-Maats.	4½ »	168¾	169		168⅞
O. I. Leening	4 »	100¼	100¾		100½
BELGIE.					
bij Banc. Belge.	2½ pct.	56¼	56¾		56½
d° *R.* en Volksv.	2½ »	56¾	57		56⅞
SPANJE.					
L.b. *Ard.* van 85 £	5 pCt.	23½	23¾		23 11/16
Dito onbep. Stuk.	5 »	21¾	22¼		
Dito..........	3 »	39¼	39¾		39½
Ardoin Coupon.. ..		24	24½		

PORTUGAL.				
Neg. te Londen	3 pCt.			
Binnenl.... .	5 »			
RUSLAND.				
1798, 1816....	5 pCt.	109¼	109½	109⅜
1828, 1829....	5 »			
Dito bij *Hope.*	4 »	94	94½	94¼
Dito bij *Stiegl.*	4 »	92¾	93	92 13/16
AMERIKA.				
Oblig	6 pCt.			
Bank-Actien.				
OOSTENRIJK.				
Metaliek.......	5 pCt.			
W. B. bij *G. & Co.*	5 »			
BRAZILIE.				
Obl. te Londen	5 pCt.			

Nieuwe Rijn-Spoorweg 122¾, 123¼, 123; 4 pct. Portug. 65¾, 66¼, 66; Bl. Griek. £ 100, 11¼, ¾, ½; dito onb. stukken 10¾, 11¼, 10⅞; Peru 22¼, ¾, ½.

3 pct. binnenlandsche fondsen waren iets flaauwer; de overige zonder verschil; Handelm. en Rijn-Spoorweg prijshoudend; nieuwe Rijn-Spoorweg lager in koers.

Van Spaansche fondsen zijn de 5 pcts. iets vaster geweest, de overigen prijshoudend; Peru iets lager; overigens geen verschil.

De handel was algemeen onbelangrijk.

DOCKUM, den 18 Augustus 1845. Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON, EVERHARDA JOHANNA MARIA VAN HARREVELT, geb. Jonkvrouwe DE ROTTE.

DOCKUM, den 19 Augustus 1845. Heden beviel van eenen ZOON, S. VAN KLEFFENS, Echtgenoote van MR. J. FOCKEMA IJz.

AKKRUM, den 20 Augustus 1845. Heden beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON JOHANNA ABRAHAMINE TRIP, veelgeliefde Echtgenoote van

Eenige kennisgeving. G. P. KITS VAN HEIJNINGEN.

*** Heden beviel van eene DOCHTER J. TJEBBES, geliefde Echtgenoot van

Hindeloopen, den 20 Augustus 1845. P. VISSER.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON Vrouwe MARIA ALBERTINA VAN DER HAER, geboren ALBERDA VAN EKENSTEIN.

Zuidbroek, den 20 Augustus.

*** Op den 20 Augustus 1845 is van eene DOCHTER bevallen J. G. A. LAMPING, geliefde Echtgenoot van

A. BROUWER,

Genees-, Geel- en Verloskundige te Makkinga.

*** Heden beviel van eene DOCHTER W. S. FOCKEMA, geliefde Echtgenoot van

Dockum, den 21 Augustus 1845. Dr. J. H. WARREN.

WARGA, den 21 Augustus 1845. Heden morgen beviel voorspoedig van eenen ZOON P. H. WIELANDT, geliefde Echtgenoot van

P. R. ROMER.

*** Heden nacht verloste mijne geliefde Echtgenoot H. G. A. COLENBRANDER van eenen welgeschapenen ZOON, die tot onze smart eenige oogenblikken na de geboorte is overleden.

Heerenveen, den 22 Augustus 1845. W. SCHEPERS.

*** Den 14 Augustus ll. overleed, aan het Bad *Homburg*, na eene kortstondige bijkomende ziekte, mijn geliefde Echtgenoote G. WILHELMY, *Doctor in de Letteren en Bespiegelende Wijsbegeerte*, in den ouderdom van ruim 29 jaren, mij nalatende 2 Kinderen, uit eene genoegelijke echtvereeniging van bijna 4 jaren.

Groningen, den 21 Augustus 1845. J. A. L. VAN BERGEN, Weduwe WILHELMY.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot onze bittere droefheid ons geliefd eenigst Kind JOHANNA JELTJE, in den leeftijd van 23 weken.

Leeuwarden, en 23 Augustus 1845. F. S. VEENSTRA. P. VEENSTRA, geb. OSWALD.

*** Heden morgen omstreeks drie ure, ontsliep zeer zacht, mijn waarde Echtgenoot FRITS KLAZES DE VRIES, in den ouderdom van ruim 71 jaren.

Grouw, SJOUKJE J. IJPMA.
den 16 Augustus 1845. *Mede namens zijne Kinderen.*
Eenige kennisgeving.

*** Heden avond overleed aan eene hevige ziekte tot onze bittere droefheid, onze eenige en geliefde Zoon A. FEENSTRA, in den ouderdom van ruim 40½ jaren. Wij wenschen in dit smartelijk verlies met gelatenheid te berusten, terwijl de nagedachtenis aan hem ons steeds dierbaar zal zijn.

Sneek, G. FEENSTRA.
den 19 Augustus 1845. A. FEENSTRA, geb. BOKMA.

*** Alleronverwachtst trof mij en onze Kinderen heden den gevoeligen slag, dat mijn geliefde Echtgenoot, den Wel Ed. Heer AGE SOLKES TROMP, mij door den dood werd ontrukt. Eene hevige ziekte van slechts twee dagen maakte een einde aan zijn voor mij en onze Kinderen zoo nuttig en werkzaam leven, in den ouderdom van 58 jaren. IJ. H. VISSER,
Woensdend, den 19 Augustus 1845. Wed. A. S. TROMP.

Verkooping op Afbraak.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE STAD SNEEK, gedenken, op Donderdag den 28 Augustus e. k., des middags ten 12 ure, ten Raadhuize aldaar, bij inschrijving en afslag, *op Afbraak* te verkoopen: Het van ouds genaamde STADS WEESHUIS, staande in het Zuidend te Sneek, in omtrek groot p. m. 66 Ned. ellen.

Sneek, *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
den 20 Augustus 1845. S. TEN CATE.
Ter ordonnantie van dezelven,
HAGA.

BEKENDMAKING.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN KOLLUMERLAND EN NIEUW KRUISLAND, maken bekend, dat ten gevolge der Herstelling aan *de Kollumer Zijl en Brug*, de Passage met Rijtuigen over dezelve, van heden af, gedurende *Tien weken*, zal zijn afgesloten.

Kollum, *Grietman en Assessoren voornoemd,*
den 18 Augustus 1845. L. VAN LIMBURG STIRUM.
Ter ordonnantie van dezelven,
BOLMAN.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN WIJMBRITSERADEEL, convoceren ten verzoeke van Kerkvoogden der Hervormde Gemeente van Heeg, tegen *Zaturdag den 6 September 1845, des voormiddags ten elf ure, in het Kerkgebouw dier Gemeente*, de Hervormde Floreenpligtigen van genoemd Dorp, om te delibereren en te besluiten, ten einde aan den Predikant hot *alterum tantum* mag worden toegestaan, omtrent een voorstel:

1°. Tot vaste en altijddurende verhooging van honderd Guldens van het traktement aan de Predikantsplaats der Hervormde Gemeente aldaar verbonden, te vinden uit de Huur van zeker stuk land aan de Kerkvoogdij toebehoorende, en bekend bij het Kadaster gemeente Heeg, sectie A, nos. 291, 292 en 293.

2°. Omtrent zoodanige voorstellen als in verband tot het bovenstaande verder ter tafel mogten worden gebragt.

Sneek, *Grietman en Assessoren voornoemd,*
den 23 Augustus 1845. S. VAN WELDEREN RENGERS.
Ter ordonnantie van dezelven,
S. WIJBENGA, *Secretaris.*

Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Heerenveen, in openbare zitting uitgesproken den twaalfden Julij achttien honderd vijf en veertig, behoorlijk aan den verweerder en deszelfs Procureur beteekend, is ten verzoeke van JANTJE JANS POPPE, zonder bedrijf, te Wolvega, als eischeresse, tegen HENDRIK TERWEEL, plaatselijk Ontvanger en Commies, te Blesdijke, verweerder, verklaard te zijn ontbonden door echtscheiding het huwelijk tusschen de eischeresse en den verweerder, voor den Officier van den Burgerlijken Stand der grietenij Weststellingwerf voltrokken.

Voor Extract conform,
F. A. JONGSTRA,
Procureur van de Eischeresse.

Aanbesteding van Turf.

DE ARMVOOGDEN van Ee gedenken op Donderdag den 28 Augustus e. k. aan te besteden: Ongeveer 600 Tonnen BAGGELAAR TURF. De gegadigden vervoegen zich met hunne monsters op gemelden dag, des namiddags ten 2 ure, bij den Kastelein G. GANZENGA, aldaar.

VERKOOPING
DER
DEDEMSVAART.

DE EIGENAREN der *DEDEMSVAART*, zijn voornemens, ten overstaan van den Notaris Mr. J. A. VAN ROIJEN, te *Zwolle*, op *Maandag den 8 September* 1845, des middags ten 12 ure, in de zaal van het *ODEON* te *Zwolle*, in het openbaar te verkoopen:

1. Het KANAAL *DE DEDEMSVAART*, gelegen in de Provincie *Overijssel;* met alle deszelfs aanhoorigheden, WALLEN, SLUIZEN, BRUGGEN, GEBOUWEN en ZIJTAKKEN, waarvan de aanleg is geoctrooijeerd bij Besluiten van den Koning van Holland, van den 22sten van Lentemaand en van den 12den van Zomermaand 1809, nos. 8 en 5; — met het REGT van HEFFING van SLUIS-, OP- en AFVAARTS-, BRUG-, OEVER- en WEGGELDEN, zoo als thans worden geheven, of daarop nader zullen worden gelegd. Staande op *f* 304,000.
2. De HERBERG *DE LICHTMIS*, met deszelfs onderhoorige LANDERIJEN, gelegen aan den Straatweg van *Zwolle* naar *Meppel*. Staande op *f* 11,300.
3. Het HEEREN HUIS met bijbehoorende GRONDEN, vroeger bewoond door den Boekhouder de Heer *J. W. de Jeeger*. Staande op *f* 1,700.
4. Het HUIS en TUIN, met bijbehoorende GROND, thans bewoond door den Heer *R. Berkenbosch*. Staande op *f* 2000.

Alles staande en gelegen aan voorschreven Kanaal.

Tot informatie van de belanghebbenden dient, dat deze Goederen met inbegrip van de huren, zoo van *de Lichtmis* als de verdere verhuurde perceelen, hebben opgebragt *bruto*, in 1831 *f* 22,357.34½; 1832 *f* 21,260.63; 1833 *f* 22,853.44; 1834 *f* 22,686.31; 1835 *f* 24,427.70; 1836 *f* 29,802.11½; 1837 *f* 30,126.35½; 1838 *f* 28,486.90½; 1839 *f* 35,068.75½; 1840 *f* 34,692,22½; 1841 *f* 39,836.08; 1842 *f* 47,891.35½; 1843 *f* 38,709.69 1844 *f* 39,172.36½.

Voorts dat de belasting op de gebouwde en ongebouwde eigendommen, waarvan het juist bedrag niet kan bepaald worden, bij raming bedragen, 's jaars ongeveer *f* 350.

De *Boekjes*, bevattende de omschrijving der perceelen, mitsgaders de voornaamste voorwaarden van den verkoop, zijn verkrijgbaar ten Kantore van voornoemden Notaris, bij wien zoo wel als bij den Heer A. S. VAN HENGELAAR, Procureur bij het Provinciaal Geregtshof te *Utrecht*, nadere inlichtingen zijn te bekomen.

OPROEPING.

Al wie iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan wln. JOHANNES HENDRIKS DE VRIES, Wagenmaker, gewoond hebbende te Dronrijp en aldaar onlangs overleden, wordt verzocht daarvan franco opgave of betaling te doen ten Kantore van den Notaris ALMA, te Menaldum, vóór of op den 1 September 1845.

OPROEPING.

Al degenen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel en de nalatenschap van PIETER JENTJES ROLLEMA, in leven Stads-Architect te Sneek, worden uitgenoodigd vóór of op den 6 September e. k. ten Kantore van den Procureur Mr. B. S. STIENSTRA, te Sneek, daarvan opgaaf en betaling te doen.

De Deurwaarder J. A. NIJSLOOT, te Leeuwarden, zal, op Maandag den 1 September 1845, ten 2 ure na den middag, ten sterfhuize van *Wiepkje Wilhelmij*, Weduwe *E. Reder*, in de Kortmakersstraat aldaar, bij boelgoed, tegen gerede betaling, verkoopen:

MEUBELEN, HUISGERADEN en verdere ROERENDE GOEDEREN, bestaande hoofdzakelijk in

2 eikenhouten Kabinetten, Bureau, Pulpitum en Laadtafel, differente Spiegels, Schilderijen, Koper, Tin, Glas en Aardewerk; Tafels, Stoelen, Bed met toebehooren; verders een breed Gouden Oorijzer, dito Slot met Koralen; onderscheidene Vrouwen Kleedingstukken en hetgeen meer ten dage des verkoops zal worden gepresenteerd en op den verkoopdag van des voormiddags 10 tot 12 ure ter bezigtiging zal zijn.

Uit de hand te koop:

Zes en dertig één- en elf twee vleugel FUIKEN, eenige stukken SCHUT, ijzeren BEUGEL en PAALWERK, BUDDE, BLOKKEN, BOOT met STOVEN, AAK enz., voor honderd Gulden, bij D. W. HOUTSMA, te Leeuwarden.

Uit de hand te koop,

bij D. A. POELSTRA, op het Vliet te Leeuwarden: Een overdekt SNIKSCHIP, groot elf Ton, en sulks met het daarbij behoorende Zeil, Touwen, Boomen enz.

Prijs-Courant van J. L. IDZARDI,

St. Jacobstraat lett. H, no. 59 te Leeuwarden.

Lands- en Stads Imposten, zijn onder de prijzen begrepen.

Commissiën buiten de Stad, worden op dezelfde voorwaarden, met korting van *f* 3,00 per Anker voor Stedelijken Impost, ten uitvoer gebragt.

Alles tegen contante betaling zonder korting.

BORDEAUX WIJNEN.				*Anker.*	*Flesch.*
	Anker.	*Flesch.*	*Teneriffe. (Madera) . .	*f* 32,00	*f* 0,75
Medoc	*f* 18,00	*f* 0,40	*Madera *B.* . . .	» 46,00	» 1,05
Idem, Witband . . .	» 22,25	» 0,50	*Idem London Particular	» 56,00	» 1,30
St. Estêphe	» 26,00	» 0,60	*Idem Drij op v. k. fless.	» 78,00	» 1,90
Dulamon Blanquefort .	» 28,00	» 0,65	*Xeres of Sherrij . . .	» 50,00	» 1,20
Fatin St. Estêphe . .	» 30,00	» 0,70	*Mallega	» 38,00	» 0,95
Sub. Cas. Arcins . .	» 33,00	» 0,75	*Idem (Oude) . . .	» 48,00	» 1,15
La Rigaudière Hautbreton			*Spaansche Wijn . . .	» 43,00	» 1,05
Margeaux	» 36,00	» 0,85	*Idem Oude	» 50,00	» 1,20
Duran Cantenac . . .	» 38,00	» 0,95	—		
Degères Pauillac . . .	» 43,00	» 1,05	*Cognac	»	» 1,00
Roborel Ludon . . .	» 48,00	» 1,15	*Idem (oud)	»	» 1,30
Vill. Ch. de Cantemerle .	» 50,00	» 1,20	*Jamaica Rum	»	» 1,00
Pommies Agassac Ludon	» 50,00	» 1,20	*Idem (oud)	»	» 1,25
Daux St. Julien . . .	» 52,00	» 1,25	*Inland. Brandewijn . .	»	» 0,45
Burke La Hourinque . .	» 58,00	» 1,35	*Fransche idem	»	» 0,70
Liberal Haut Bages . .	» 73,00	» 1,75	*Barcelona idem	»	» 0,90
Rauzon Margeaux . . .	» 83,00	» 1,90	*Punsch Siroop . . .	»	» 1,25
Petit Bourgogne . . .	» 32,00	» 0,75	*Beste Genever	»	» 0,45
Bourgogne Volnay . .		» 1,90	*Bessen	»	» 0,60
Idem Chambertin .		» 2,20	*Maag Elixter (best kw.)	»	» 0,75
Champagne Mousseux .		» 2,00	*Anijs	»	» 0,65
Portwijn	» 46,00	» 1,05	*Witte Schillen	»	» 0,65
Idem Oude Rood en Wit	» 73,00	» 1,75	DUBB. LIKEUREN.		
*Wijn Tint		» 4,20	*Anisette	»	» 0,90
*Oude Constantia . .		» 3,25	*Curaçao	»	» 0,90
Witte Bergerac . . .	» 26,00	» 0,60	*Persico	»	» 0,90
*Idem Lentillac . . .	» 32,00	» 0,75	*Frambozen	»	» 1,00
Muscaat Beziers . .	» 42,00	» 0,95	FIJNE LIKEUREN.		
Idem Frontignan .	» 48,00	» 1,10	*Crême de Vanille . .	»	» 1,70
RHIJN WIJNEN.			* » » Rose . .	»	» 1,70
Laubenheimer . . .	» 30,50	» 0,70	* » » Noyaux . .	»	» 1,70
Erbacher	» 38,50	» 0,90	*Fleur d'Oranje . . .	»	» 1,70
Niersteiner . . .	» 45,50	» 1,05	*Anisette	»	» 1,25
Geisenheimer . . .	» 53,50	» 1,25	*Curaçao	»	» 1,35
Rudesheimer Bergwijn .	» 65,50	» 1,40	*Persico	»	» 1,35
—			Extrait d'Absinthe Suisse	»	» 2,40
Pisporter	» 50,00	» 1,25	Kirschwasser	»	» 2,40
Brauenberger	» 52,00	» 1,30	*Opregte Marasquin . .	»	» 1,90

De bovenstaande Wijnen enz. alle gebotteld en verimpost zijnde, kan het verlangde oogenblikkelijk *franco* aan huis worden bezorgd, NB. te Leeuwarden.

De met * gemerkte artikelen zijn ook bij enkele halve flesschen voor de juiste helft en ankersgewijs met 5% verhooging verkrijgbaar.

(*Prijs-Couranten gratis.*)

De Ondergeteekende berigt zijnen Stad- en Landgenooten, dat hij zich gevestigd heeft in den VALK aan den Wirdumerdijk te Leeuwarden, en aldaar de affaire in KRUIDENIERS- en GRUTTERSWAREN zal uitoefenen.

Zijnen Winkel daartoe op heden geopend hebbende, beveelt hij zich in de gunst van allen minzaam aan; belovende eene nette en civiele bediening.

Leeuwarden, den 19 Augustus 1845. J. W. DIJKSTRA.

De Ondergeteekenden Directeuren der Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij te *Amsterdam*, berigten bij deze, dat voor de steden *Bolsward*, *Workum*, *IJlst* en omliggende plaatsen, tot hunnen Correspondent is aangesteld den Heer JAN BROUWER Dz., te *Bolsward* woonachtig, en zulks in plaats van wijlen den Heer *H. Dijkstra;* wordende belanghebbenden verzocht, zich ter zake dier Maatschappij, bij gemelden Heer te vervoegen.

Amsterdam, den 12 Augustus 1845. DE JONG & COMP.

Onder referte aan bovenstaande bekendmaking, beveelt de Ondergeteekende genoemde Maatschappij ten dringendste aan, in de overtuiging dat derzelver soliditeit, de meest gewenschte waarborgen aanbiedt.

Ter bekoming van informatie gelieve men zich te vervoegen bij

Bolsward, Augustus 1845. J. BROUWER, Dz.

De Ondergeteekende verwittigt zijne geeerde Stadgenooten, dat hij met den 1 Augustus ll. de affaire als METSELAAR voor zijne eigene rekening is begonnen uit te oefenen. Verzoekt gunst en recommandatie.

Harlingen, den 18 Augustus 1845. B. VAN DER WAL.

De POSTWAGEN-DIENST van *LEEUWARDEN* op *HARLINGEN*, waarvan ondernemer is E. VAN DER WAL, wordt met den 3 September e. k. gestaakt.

Leeuwarden, den 25 Augustus 1845.
E. v. D. WAL.

Harddraverij te Langweer.

Met consent van het Edel Achtb. Grietenijbestuur van Doniawerstal, gedenkt de Wed. R. K. DE JONG, Kasteleinsche te Langweer, op Donderdag den 28 Augustus 1845, des namiddags ten 2 ure, te laten Verharddraven en vrij te vereeren:

Een extra fraai CHAISGEREID, met HOOFDSTEL, TOOM en LEIDSEL, door Paarden die geen Goud noch Zilver onder den Man hebben gewonnen, (als driejarige uitgezonderd) en tot genoegen der Keurmeesters zijn.

De aangifte der Paarden wordt vroegtijdig verzocht.

Billartpartij te Bolsward.

Met permissie van het Edel Achtbaar Bestuur dezer stad, gedenkt de Logementhouder W. H. MEIJER, in het *Heeren Logement* te Bolsward, op Vrijdag den 29 Augustus e. k. te laten Verbillarten en aan de winnaars vrij te vereeren: *Een fraai ZILVEREN TABAKSKOMFOOR* tot Prijs, en *eene ZILVEREN SNUIFDOOS* tot Premie.

Alle Liefhebbers worden ten vriendelijksten uitgenoodigd, om zich daartoe bij genoemden Logementhouder aan te geven, uiterlijk des voormiddags ten 10 ure van gemelden dag.

Harddraverij te Twijzel.

Met toestemming gedenkt de Kastelein T. RISPENS, op Zaturdag den 30 Augustus e. k., te laten Verharddraven en aan den winnaar vrij te vereeren: *Een extra fraaije ZILVEREN TABAKSPOT*, door Paarden die geen Prijs hebben gewonnen, uitgezonderd als driejarige, en tot genoegen der Keurmeesters zijn. Aangifte der Paarden ten één ure.

De Logementhouder R. J. BUWALDA, te Hilversum, gedenkt, op Zaturdag den 30 Augustus 1845, onder goedkeuring en medewerking van het Gemeentebestuur, te laten Verharddraven en aan den winnaar vrij te vereeren: *Eene extra fraai bewerkte ZILVEREN TAFEL-TABAKSDOOS en KOMFOOR* tot *Prijs*, en een *net bewerkte ZILVEREN SOEPLEPEL* tot eene *Premie;* door Paarden welke nog geenen Stads Prijs gewonnen hebben, en tot genoegen der Keurmeesters zijn.

De keuring zal precies ten tien ure plaats hebben, ten einde de Harddraverij ten elf ure kan beginnen.

Na afloop der Draverij OPEN TAFEL.

Harddraverij te Roordahuizum.

Met consent van het Edel Achtb. Bestuur van Idaarderadeel, gedenken de Kastelein H. v. D. MEER en eenige Liefhebbers, op den 1 September e. k., des namiddags ten 1 ure, te laten Verharddraven: *Een uitmuntend GEREID en HOOFDSTEL*, door Paarden die geen Prijs of Premie gewonnen hebben en tot genoegen der Keurmeesters zijn.

Bij den Ondergeteekende is nu weder gevallen, in de afgeloopen eerste week van de thans trekkende vijfde Klasse der 196ste Koninklijke Nederlandsche Loterij, op no. 9752, de Prijs van DUIZEND GULDEN.

LOTEN zijn dagelijks te bekomen en het KONTRABOEK ligt ter inzage.

De trekking der tweede week is heden begonnen.

Leeuwarden, P. DE VRIES Pz.,
den 25 Augustus 1845. *bij het Stadshuis, letter G, no. 54.*

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.